

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 -2020

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΚΛΕΑΡΧΟΥ ΠΕΡΓΑΝΤΑ

Καμένα Βούρλα, 23 Απριλίου 2013

[προσφωνήσεις]

Η σημερινή διαδικασία του Αναπτυξιακού Συνεδρίου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι η κορύφωση μιας μακράς διαβούλευσης, που ξεκίνησε από τον Σεπτέμβριο του 2012 με συζήτηση στο Περιφερειακό Συμβούλιο, προχώρησε με τη συνεργασία για προτάσεις των φορέων και συνεχίζεται με ανοιχτές ημερίδες ενημέρωσης και διαλόγου στις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Στερεάς Ελλάδας.

Αυτή η πολύμηνη διαδικασία αποσκοπεί στο να συνθέσει εποικοδομητικά τις προτάσεις, τις απόψεις και τις προτεραιότητες των θεσμικών, παραγωγικών, συλλογικών και κοινωνικών φορέων του τόπου μας, έτσι ώστε, πάντα μέσα στο πλαίσιο των οδηγιών και των κανόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του εθνικού σχεδιασμού :

Πρώτον : να διαμορφώσουμε το περιφερειακό μας πρόγραμμα και να χαράξουμε την περιφερειακή μας στρατηγική στο πλαίσιο της 5^{ης} προγραμματικής περιόδου 2014-2020 &

Παράλληλα : να συμμετέχουμε ουσιαστικά και αποτελεσματικά στη διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής για την ίδια περίοδο.

Βασικός μας οδηγός, τόσο για τη διαδικασία και την διεξαγωγή του σημερινού Συνεδρίου, όσο και για τις κατευθύνσεις της στρατηγικής μας είναι το περιεχόμενο της 2^{ης} εγκυκλίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, καθώς και τα αποτελέσματα του Εθνικού Συνεδρίου που έγινε στις αρχές Απριλίου.

Στόχος όλων των Συνεδρίων και των κεντρικών θεματικών συναντήσεων είναι η έγκαιρη προετοιμασία των περιφερειών και της χώρας, έτσι ώστε, να ολοκληρωθούν μέσα στο 2013 όλες οι διαδικασίες και από την έναρξη του 2014 να ξεκινήσουμε την υλοποίηση του προγράμματος.

Ενός προγράμματος που θα καθορίσει τις επιλογές της Περιφέρειας και της χώρας μέχρι το 2020 και θα είναι το πιο σημαντικό χρηματοδοτικό εργαλείο που θα έχουμε στα χέρια μας, αυτή την περίοδο της σκληρής ύφεσης. Κυρίως όμως, ενός προγράμματος που θα αναφέρεται στην κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα και στον τρόπο με τον οποίο θα συμβάλλουμε στην επανεκκίνηση της οικονομίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και των προοπτικών της κοινωνίας.

Κυρίες και κύριοι,

Έχουμε μπροστά μας την 5^η προγραμματική περίοδο. Έχουμε μπροστά μας μια πραγματική πρόκληση, που ως πρώτη αιρετή Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας πρέπει να αντιμετωπίσουμε.

Πολύτιμο εφόδιό μας σ' αυτή την πρόκληση είναι η επιτυχής υλοποίηση του τωρινού περιφερειακού μας προγράμματος, του ΕΣΠΑ, που βρίσκεται σε πλήρη ανάπτυξη και αναμένεται η έγκαιρη και ομαλή ολοκλήρωσή του.

Θα επαναλάβω ακόμα μια φορά, πως έχουμε εντάξεις σε ποσοστό 174,9 %, συμβάσεις 118,2 % και ποσοστό απορρόφησης 73 %, που παραμένει μακράν το υψηλότερο στην Ελλάδα.

Θα επαναλάβω επίσης πως η εικόνα του ΕΣΠΑ δεν είναι μόνο η ευημερία των αριθμών. Είναι τα εκατοντάδες έργα, μεταφορών, περιβάλλοντος, αστικής ανάπτυξης, πολιτισμού, τουρισμού και κοινωνικών υποδομών. Είναι οι πολύπλευρες παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην ισόρροπη ανάπτυξη και στην κοινωνική συνοχή της περιφέρειας καθώς και στη δημιουργία σύγχρονων συνθηκών ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικής δραστηριότητας. Είναι τα δεκάδες εκατομμύρια € που κάθε χρόνο διοχετεύονται στην αγορά και διαχέονται σε θέσεις εργασίας, απασχολούμενους και επιχειρηματίες αναθερμαίνοντας την παγωμένη τοπική οικονομία.

Προσθετικά στο ΕΣΠΑ, υλοποιούμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο πολλές άλλες Συλλογικές Αποφάσεις. Είναι γνωστό ότι, η κρίση και η συνεχιζόμενη ύφεση έχουν δημιουργήσει δυσχέρειες στις χρηματοροές από εθνικούς πόρους και στην ομαλή εξέλιξη των προγραμμάτων και συνεπώς και των υλοποιούμενων έργων. Εμείς, βρισκόμαστε σε μια διαρκή διαδικασία παρεμβάσεων, έτσι ώστε, σε αυτό το ασφυκτικό δημοσιονομικό πλαίσιο, να διασφαλίζουμε σταδιακά εξομάλυνση της ροής των κονδυλίων.

Έτσι, συνεχίζονται το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας (ΣΑΕΠ 766, ύψους 150 εκ. €), το πρόγραμμα Πίνδος στην Ευρυτανία, καθώς και η κατ' εξαίρεση υλοποίηση ορισμένων πολύ σημαντικών έργων από άλλα προγράμματα.

Παράλληλα, αξιοποιούμε κάθε διαθέσιμο ευρώ για υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης, για δράσεις LEADER μέσω των Αναπτυξιακών μας Εταιρειών, για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τελικά για την – με κάθε τρόπο – τόνωση της αγοράς εργασίας.

Κυρίες και κύριοι,

Αξιοποιώντας την εμπειρία και την πρακτική μας στη διαχείριση του ΕΣΠΑ, στόχος μας, τη νέα προγραμματική περίοδο, είναι να δομήσουμε για τη Στερεά Ελλάδα ένα πρόγραμμα δυναμικό και ρεαλιστικό.

Αυτή την περίοδο της έντονης προετοιμασίας μας, κάνουμε μια διαρκή, ανοιχτή διαβούλευση, βάζοντας σε δημόσιο διάλογο τις κατευθύνσεις σχεδιασμού της Ε' προγραμματικής περιόδου, σταδιακά με βάση την εξειδίκευσή τους στις εγκυκλίους και στις οδηγίες του Υπουργείου.

Ως Περιφέρεια έχουμε την ευθύνη σχεδιασμού του νέου προγράμματος. Την έχουμε ως φορέας έκφρασης και εντολής των πολιτών της Στερεάς Ελλάδας. Γι' αυτό κυρίαρχο μέλημά μας είναι να μεγιστοποιήσουμε το όφελος για την κοινωνία των πολιτών. Αυτός είναι και ο λόγος που θέλουμε να αναφερθούμε και να

συζητήσουμε τα πραγματικά δεδομένα, να προβληματιστούμε και να προβληματίσουμε, να θέσουμε προτάσεις, απόψεις και αιτιάσεις και να διατυπώσουμε συμπεράσματα που θα διαμορφώνουν την κοινή μας θέση να διεκδικήσουμε και να πετύχουμε περισσότερα για τον τόπο και την κοινωνία.

Σίγουρα, η Ε' προγραμματική περίοδος αποτελεί μια πολύ σημαντική, μια πραγματική πρόκληση για την ελληνική Αυτοδιοίκηση.

Από τη μια πλευρά διανοίγονται μεγάλες δυνατότητες να αναβαθμίσει το ρόλο της. Και τούτο κυρίως, γιατί ο σχεδιασμός της περιόδου 2014-2020 συνεχίζει να ενισχύει – ίσως και περισσότερο από την τρέχουσα περίοδο – το ρόλο των ΟΤΑ στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων κάθε χώρας. Ταυτόχρονα, από την άλλη πλευρά, η Αυτοδιοίκηση πρέπει να θέσει σοβαρά ζητήματα για την αναπτυξιακή κατεύθυνση των Περιφερειών και της χώρας. Ζητήματα που δεν έχουν πολιτική ευκολία και αντίθετα εγείρουν σοβαρούς προβληματισμούς.

Σε ότι αφορά τις παραμέτρους σχεδιασμού του νέου προγράμματος της Στερεάς Ελλάδας, θέλω να πω ξεκάθαρα τις απόψεις μου. Να επισημάνω πως παρά τις κατ' αρχήν θετικές εξελίξεις, μέχρι αυτή τη στιγμή εντοπίζουμε πολλά αρνητικά ή μη σαφώς προσδιορισμένα σημεία. Άλλωστε, προχωρούμε στο σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020, ενώ είναι ακόμα σε εκκρεμότητα βασικά ζητήματα, όπως η έγκριση του

προϋπολογισμού από το Κοινοβούλιο, η έγκριση των κανονισμών των ταμείων και ο καθορισμός της εθνικής συμμετοχής.

Στο σχεδιασμό της Ε' προγραμματικής περιόδου ξεκινήσαμε με κάποια θετικά στοιχεία, και συγκεκριμένα :

Πρώτον :

Με δεδομένο το μεγάλο βήμα της αυτό-διοικητικής μεταρρύθμισης, με την εφαρμογή του Καλλικράτη, που φέρνει στο προσκήνιο τις αιρετές Περιφέρειες και το ρόλο που μπορούν και πρέπει να διαδραματίζουν στην ισόρροπη ανάπτυξη, στη σύγκλιση, στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, στην οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Δεύτερον :

Η έναρξη σχεδιασμού της Ε' προγραμματικής περιόδου , σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που αποτυπώθηκε στην 1^η εγκύκλιο, δημιούργησε πιο ικανοποιητικούς όρους για τη Στερεά Ελλάδα. Δηλαδή, καθιέρωσε ενδιάμεση κατηγορία περιφερειών, τις περιφέρειες μετάβασης. Εκεί εντάσσονται έξι ελληνικές Περιφέρειες με ΑΕΠ 2007-2008-2009 μεταξύ του 75 και του 90 % του κοινοτικού μέσου όρου, μεταξύ των οποίων και η Στερεά Ελλάδα.

Είχαμε δηλαδή μια θετική εξέλιξη για την Περιφέρειά μας, κυρίως με την έννοια του ότι ξεκινάμε από μια αφετηρία που είναι πιο κοντά στην κοινωνική και οικονομική μας πραγματικότητα.

Τρίτον :

Η χώρα μας εξακολουθεί να ενισχύεται και κατά την Ε' προγραμματική περίοδο, με κονδύλια του Ταμείου Συνοχής. Έτσι ενισχύονται και οι επιδιώξεις όλων των Περιφερειών και περισσότερο της Στερεάς Ελλάδας για την ολοκλήρωση μεγάλων δικτύων μεταφορών και επικοινωνιών, καθώς και δράσεων περιβάλλοντος.

Στον αντίποδα όμως αυτών των κατ' αρχήν θετικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν την Ε' προγραμματική περίοδο, μπαίνουν σοβαροί πολιτικοί προβληματισμοί. **Προβληματισμοί που επικεντρώνονται κυρίως στην επιτακτική ανάγκη για αλλαγή στην οπτική εφαρμογής της τρέχουσας περιόδου 2007-2013, που χαρακτηρίζεται από κρατισμό και συγκεντρωτισμό.** Χρειάζεται δηλαδή να γίνει πράξη το θετικό βήμα της αυτοδιοικητικής μεταρρύθμισης. Οι αιρετές πλέον Ελληνικές Περιφέρειες να αποτελούν θεμελιώδες κύτταρο της αναπτυξιακής διαδικασίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι της Αυτοδιοίκησης,

Δεν μπορούμε και δεν πρέπει να προχωρήσουμε στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της Ε' προγραμματικής περιόδου με τον ίδιο τρόπο και με τους σημερινούς όρους εφαρμογής του ΕΣΠΑ. Δεν μπορούμε και δεν πρέπει να ανακυκλώσουμε ως χώρα τις ίδιες αδυναμίες με την τρέχουσα περίοδο. Είναι πια η ώρα, έστω και

«στο και πέντε» το κεντρικό πολιτικό σκηνικό να εμπεδώσει την ανάγκη της κοινωνίας και του τόπου για λιγότερο κράτος.

Για να γίνω πιο συγκεκριμένος :

Πρώτα απ' όλα να γίνει επί της ουσίας αντιληπτό ότι οι Περιφέρειες είναι αιρετές. Ότι οι Περιφερειάρχες εκπροσωπούν τους πολίτες του τόπου τους, είναι εντολείς της βούλησής της. Η εποχή που οι Περιφερειάρχες ήταν διορισμένοι εκπρόσωποι του κράτους ανήκει στο προηγούμενο κεφάλαιο της αυτοδιοικητικής ιστορίας. Έχουμε αλλάξει κεφάλαιο, έχουμε γυρίσει οριστικά σελίδα.

Αυτός λοιπόν ο βαθύτατα πολιτικός - αυτοδιοικητικός θεσμός που υπηρετούμε σήμερα, μας δίνει έναν ξεχωριστό και πρωταγωνιστικό ρόλο σε όλες τις διαδικασίες και τις αποφάσεις που αφορούν τον τόπο μας. Έναν ρόλο που είναι δημοκρατική κατάκτηση όχι δική μας, αλλά όλης της ελληνικής κοινωνίας.

Κι αυτό θα πρέπει να διατρέχει οριζόντια τη χάραξη της περιφερειακής και της εθνικής πολιτικής. Κι εμείς αυτοί που θα το θυμίζουμε και θα το διαμηνύουμε σε όλους τους τόνους, σε κάθε περίπτωση.

Ένα άλλο θέμα είναι ότι σήμερα η χώρα μας υλοποιεί ένα ΕΣΠΑ με όρους συγκεντρωτισμού, γραφειοκρατίας και περιθωριοποίησης των περιφερειών. Για την ακρίβεια δεν υλοποιεί μόνο ένα ΕΣΠΑ, αλλά και ένα άλλο συγχρηματοδοτούμενο, εντελώς διακριτό πρόγραμμα, το «Αλ. Μπαλτατζής» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Ένα πρόγραμμα δηλαδή, που ενώ απευθύνεται στην

ελληνική ύπαιθρο, στην αγροτική γη, στον πρωτογενή τομέα των ορεινών, γεωργικών και θαλάσσιων περιοχών, διαχειρίζεται από τα στεγανά του κέντρου.

Παράλληλα, οι κεντρικές υπηρεσίες, στο σημερινό πρόγραμμα έχουν αποκόψει από τις Περιφέρειες πόρους για το ανθρώπινο δυναμικό, την καταπολέμηση της ανεργίας, την τόνωση της επιχειρηματικότητας, τη στήριξη των επιχειρήσεων, την ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας.

Αυτούς τους πόρους, τους χειρίζονται τα Υπουργεία, σχεδιάζοντας, ιεραρχώντας και υλοποιώντας παρεμβάσεις ερήμην μας. Ερήμην των αναγκών και της έκφρασης της τοπικής κοινωνίας.

Γι' αυτά τα κονδύλια, για όσες δράσεις γίνονται – αν γίνονται – δεν υπάρχει όχι δική μας συμμετοχή, αλλά ούτε καν ενημέρωση.

Από τα 525 εκ. € του προγράμματος της Στερεάς Ελλάδας, μόνο τα 212 διαχειρίζεται η Περιφέρεια. Τα υπόλοιπα είναι στα κεντρικά προγράμματα της ψηφιακής σύγκλισης και της ανταγωνιστικότητας.

Από τα 100 εκ. € του Κοινωνικού Ταμείου, ονοματισμένα κονδύλια για τη Στερεά Ελλάδα, δώσαμε αγώνα για να μας εκχωρηθούν στην Περιφέρεια 4,2 εκ. € για τα ΤΟΠΣΑ.

Γνωρίζετε όλοι πολύ καλά πως σημαντικές και ωφέλιμες δράσεις για την τόνωση της απασχόλησης, όπως η κοινωνική εργασία, γίνονται με κεντρική διαχείριση.

Γνωρίζετε επίσης ακόμα καλύτερα, πως αυτά τα προγράμματα, στα δικά μας χέρια θα μπορούσαν να είχαν πολλαπλάσιο όφελος για τον τόπο και τους πολίτες.

Κυρίες και κύριοι,

Αναλαμβάνοντας ως αιρετή Περιφέρεια, με καθυστέρηση εξαμήνου, το περιφερειακό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ, αγωνιστήκαμε να το αξιοποιήσουμε στο έπακρο. Ήδη αναφέρθηκα στα στοιχεία της πολύ καλής του πορείας.

Θα θέλαμε όμως με την ίδια διαφάνεια, με τον ίδιο σεβασμό στην ενημέρωση όλων και στην κρίση σας να μας έλεγαν και τα Υπουργεία τι έκαναν για τη Στερεά Ελλάδα. Ποια έργα έκαναν, γιατί έκαναν αυτά τα έργα κι όχι άλλα, πόσο προχώρησαν, πόσα χρήματα έδωσαν στην αγορά αυτού του τόπου. Να μιλήσουν δημόσια και ανοιχτά :

- Για το ανολοκλήρωτο τμήμα του ΠΑΘΕ στο πέταλο του Μαλλιακού
- Για τον Ε65, τον Αυτοκινητόδρομο της Κεντρικής Ελλάδας, που είναι ο μεγάλος χαμένος των μεγάλων οδικών έργων, που πρόκειται να συνεχιστούν. Ένα έργο ακρωτηριασμένο στα δύο άκρα του, που το ένα είναι το τμήμα της Στερεάς Ελλάδας. Ένα έργο, που ενώ είναι σχεδιασμένο από τη Λαμία μέχρι την Παναγιά και συμβασιοποιημένο με νόμο της Βουλής, περιορίζεται πια, λόγω κόστους, από την Ξυνιάδα

μέχρι τα Τρίκαλα. Μια απόφαση δηλαδή που παρακάμπτει τη Στερεά Ελλάδα, χωρίς να ερωτηθεί η Στερεά Ελλάδα.

Να μιλήσουν τα Υπουργεία για την πορεία των μελετών και των έργων στο εθνικό δίκτυο όλης της Στερεάς Ελλάδας, όπως : από τις Θερμοπύλες ως το Αντίρριο, για τους άξονες της Εύβοιας, για το δρόμο Ελευσίνα – Θήβα – Υλίκη, για το Λαμία – Καρπενήσι-Αγρίνιο.

Να μας πουν για την εξέλιξη της ένταξης του Νότιου και Βόρειου άξονα της Εύβοιας στα διευρωπαϊκά δίκτυα, για να μπει επιτέλους σε προτεραιότητα αυτό το μεγάλο και χρόνιο ζήτημα.

Να μιλήσουν για τις εργασίες κατασκευής του σιδηροδρομικού δικτύου, για έργα περιβάλλοντος, για αγροτικές υποδομές, για έργα υγείας, πολιτισμού και κοινωνικής προστασίας.

Τα έργα που ανέφερα, κυρίες και κύριοι, είναι ενδεικτικά των δεκάδων μεγάλων παρεμβάσεων που επιδιώκουμε και πιέζουμε να δρομολογηθούν, να χρηματοδοτηθούν και να κατασκευαστούν.

Είναι οι υποδομές της Στερεάς Ελλάδας, που για μας είναι υψηλή προτεραιότητα, είναι ισόρροπη ανάπτυξη, είναι βελτίωση της ποιότητας της ζωής μας. Είναι έργα πνοής για τη Στερεά Ελλάδα, για τα οποία η Στερεά Ελλάδα δεν έχει λόγο, δεν έχει συμμετοχή.

Αντί λοιπόν, να λειτουργήσουμε ως σύγχρονη διοίκηση και να βρούμε δρόμους συνεργασίας ανάμεσα στο κράτος και στην ισχυρή αυτοδιοίκηση που φτιάξαμε με τον Καλλικράτη, εδώ συνεχίζει να εκθρέφεται ο κρατισμός. Αντί οι Περιφέρειες να είναι σταθεροί συνεργάτες της πολιτείας, έχουν βρεθεί στη θέση των μόνιμα διαμαρτυρόμενων για εξελίξεις και γεγονότα που ούτε προκάλεσαν, ούτε στήριξαν, ούτε συμμετείχαν.

Οι Περιφέρειες και τα θεσμικά τους όργανα θα έπρεπε να αναλώνουν το χρόνο τους στη χάραξη και στην υλοποίηση της περιφερειακής πολιτικής και να έχουν στα χέρια τους ανθρώπινους, υλικούς και χρηματικούς πόρους να την υλοποιήσουν. Θα έπρεπε να είναι ισότιμοι συνομιλητές των κεντρικών επιτελείων για τη σύγκλιση, τη σύνθεση και τη συμπληρωματικότητα των εθνικών και των περιφερειακών στρατηγικών.

Και σε καμία περίπτωση, να αναλώνουν πολύτιμο χρόνο και δυνάμεις για να διεκδικούν τα αυτονόητα : τα κονδύλια που δικαιούνται, τα σημαντικά έργα για τον τόπο τους, τις παρεμβάσεις για τους συμπολίτες τους.

Συνάδελφοι της αυτοδιοίκησης, κυρίες και κύριοι,
Τα δύο πρώτα χρόνια της αιρετής Περιφέρειας, που συμπίπτουν με τη βαθιά περίοδο της ύφεσης στη χώρα μας, σημαδεύουν τη λειτουργία της με σημαντικά αρνητικά στοιχεία.

Πρώτο στοιχείο, είναι η βαθμιαία μείωση της χρηματοδότησης των αιρετών περιφερειών από τον κρατικό προϋπολογισμό, με κορυφαίο παράδειγμα τις περικοπές των ΚΑΠ, να φτάνουν στο 55 %.

Δεύτερο στοιχείο είναι η δραματική υστέρηση στην απόδοση των ήδη περικεκομμένων πόρων. Γνωρίζετε πως περάσαμε μια χρονιά, που από τους εθνικούς πόρους για επενδύσεις συντηρήσεων και εκτάκτων περιστατικών είχαμε πάρει μόνο τη δόση του Ιανουαρίου του 2012. Είχαμε πάρει δηλαδή μόνο το 10% των αρχικά προγραμματισμένων κονδυλίων, ενώ ήδη είχαμε σε εξέλιξη συμβασιοποιημένα και δημοπρατημένα έργα, χωρίς καμία ενημέρωση για την απόδοση των οφειλόμενων από το κράτος.

Τρίτο στοιχείο είναι οι επιπτώσεις του τρίτου μνημονίου, που πέρα από τη διαθεσιμότητα του προσωπικού και την κατάργηση μετακλητών θέσεων, αποτελεί καίριο πλήγμα για την Αυτοδιοίκηση, με την καθιέρωση εποπτείας για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προσωπικού και αυστηρών δημοσιονομικών όρων.

Τέταρτο στοιχείο είναι ο ασφυκτικός περιορισμός ειδικά των εθνικών πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Στη Στερεά Ελλάδα έχουμε απ' τη μια πλευρά ένα περιορισμένο λόγω Στόχου 2 περιφερειακό ΕΣΠΑ και απ' την άλλη την αντιστάθμιση της άδικης αντιμετώπισής μας με προγράμματα εθνικών πόρων

(όπως το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΣΑΕΠ 766 και πολλά άλλα).

Παράλληλα εξακολουθεί να ισχύει η, από τις αρχές του 2011, αναστολή της δημοπράτησης νέων έργων που εντάσσονται σε πολλές Συλλογικές Αποφάσεις.

Είμαστε λοιπόν διαρκώς σε ένα μαραθώνιο αγώνα πιέσεων, παρεμβάσεων και διεκδικήσεων να καταφέρνουμε να εξασφαλίζουμε την καλύτερη δυνατή ροή χρηματοδότησης, προκειμένου να συνεχίσουμε και να ολοκληρώσουμε χρήσιμα και σημαντικά έργα για τη Στερεά Ελλάδα.

Σ' αυτό το αρνητικό περιβάλλον, όπου το μόνο ίσως χρηματοδοτικό εργαλείο είναι το ΕΣΠΑ, το κράτος, όπως ήδη ανέφερα, το έχει κατακερματίσει και συνθλίψει στους γραφειοκρατικούς λαβύρινθους και στους δυσκίνητους μηχανισμούς.

Για να συνοψίσω λοιπόν τα προβλήματα της σημερινής διαχείρισης του ΕΣΠΑ, η χώρα μας υλοποιεί την τέταρτη προγραμματική περίοδο με έναν τρόπο, που δεν λειτουργεί ούτε υπέρ της αποτελεσματικότητας, ούτε υπέρ της συμπληρωματικότητας των δράσεων, ούτε υπέρ της αποδοτικότητας των κεντρικών πόρων, ούτε υπέρ της ενδυνάμωσης της αποκέντρωσης και του δημοκρατικού προγραμματισμού.

Ποιοτικά και ενδεικτικά, και σε σχέση με όσα προηγουμένως ανέφερα, οι αδυναμίες αυτής της τακτικής παρουσιάζονται :

- στην έλλειψη ολοκληρωμένου χαρακτήρα στα περιφερειακά προγράμματα, με κορυφαίο παράδειγμα την απουσία δράσεων πρωτογενούς τομέα σε περιοχές με έντονο αγροτικό χαρακτήρα, όπως η Στερεά Ελλάδα.
- στην έλλειψη συντονισμού ανάμεσα στα κεντρικά προγράμματα των Υπουργείων και τα Περιφερειακά, που πολλές φορές οδήγησαν σε εντάσεις τη σχέση κράτους – περιφέρειας.
- Σε μεγάλες αποκλίσεις στους ρυθμούς υλοποίησης των προγραμμάτων της χώρας, και ειδικά στους καθηλωμένους δείκτες απορροφητικότητας προγραμμάτων των Υπουργείων. Με απλές κουβέντες σε αναξιοποίητους κεντρικούς πόρους, που τόση ανάγκη έχει η αγορά, ειδικά αυτή την περίοδο της κρίσης.
- Στην έξω από κάθε λογική δημιουργία των 5 υπερ-περιφερειακών προγραμμάτων, χωρίς καμία ομοιογένεια κοινωνική, γεωγραφική οικονομική. Στη δική μας περίπτωση, το ΠΕΠ Ηπείρου – Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας (δηλαδή από την Κάρυστο ως τα Αλβανικά σύνορα) έχουμε συρραφή ενός μείγματος κατευθύνσεων και αξόνων, με κείμενο τεχνοκρατικού χαρακτήρα και περιεχόμενο αντιαναπτυξιακό. Μια συρραφή, που επί της ουσίας αντίκειται ακόμα και στο Γενικό Κανονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων, ο οποίος επιβάλλει προγράμματα με περιφερειακή αναπτυξιακή συνεκτικότητα.
- Στην τεράστια γραφειοκρατία με ένα πλαίσιο δυσκίνητο, συγκεντρωτικό και ταυτόχρονα χαώδες στον απρόσωπο

κρατικό μηχανισμό. Ένα πλαίσιο που εμείς οι ίδιοι ως χώρα δημιουργήσαμε στην έναρξη του ΕΣΠΑ, βάζοντας μόνοι μας εμπόδια στον εαυτό μας, καθυστερήσεις στη δουλειά μας και άπειρο χαμένο χρόνο στις ασκήσεις επί χάρτου.

Κυρίες και κύριοι,

Σήμερα, το 2013 που σχεδιάζουμε τη νέα προγραμματική περίοδο έχουμε δύο βασικά δεδομένα:

- τις αιρετές Περιφέρειες, που το κράτος δείχνει να έχει ξεχάσει πως είναι αιρετές &
- τα πολλαπλά προβλήματα της τωρινής κρατικιστικής διαχείρισης

Είναι λοιπόν μοιραίο ότι αν το κέντρο επιμένει στη στρεβλή οπτική του θα συνεχίσει να στρεβλώνει και την εξέλιξη της διαδικασίας. Με απλά λόγια, δεν είναι στραβός ο γυαλός. Στραβά αρμενίζουμε. Κι έρχομαι κατευθείαν στην ουσία, με το περιεχόμενο της 2^{ης} εγκυκλίου του Υπουργείου Ανταγωνιστικότητας. Στην εγκύκλιο που κάνει την πρώτη αναφορά στην κατανομή των πόρων.

Είναι γνωστό ότι η κοινοτική συνδρομή σε σύνολο χώρας για την περίοδο 2014-2020 προβλέπεται στα 20,6 εκ. €. Η ενδεικτική κατανομή αυτών των πόρων έχει ως εξής :

- ✓ Οι 5 λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες παίρνουν 6,31 δις
- ✓ Οι 2 περισσότερο ανεπτυγμένες Αττική και Νότιο Αιγαίο παίρνουν 2,3 δις

- ✓ Οι 6 περιφέρειες της μετάβασης μεταξύ των οποίων και η Στερεά Ελλάδα, μοιράζονται κοινοτικά κονδύλια 2,1 δις €.
- ✓ Το Ταμείο Συνοχής είναι στα 3,41 δις €
- ✓ Για την Αγροτική Ανάπτυξη προβλέπονται 3,72 δις €
- ✓ Μικρότερα ποσά αφορούν την απασχόληση νέων ανέργων, την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία και το Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας

Ενώ τέλος, και παρακαλώ συγκρατήστε το, γιατί θα μιλήσουμε στη συνέχεια

- ✓ 2 δις € είναι οι εκτιμώμενοι πρόσθετοι πόροι από τη ρήτρα αναθεώρησης το 2016.

Σας είπα από την αρχή ότι θα είμαι ξεκάθαρος και θα βάλω πολιτικούς προβληματισμούς και ζητήματα.

Πρώτο ζήτημα :

Η κατανομή των πόρων ανά κατηγορία Περιφερειών (που έγινε απ' την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με κριτήρια που δεν μας είναι γνωστά) είναι τουλάχιστον ανισοβαρής.

Δύο Περιφέρειες, το Νότιο Αιγαίο και η Αττική παίρνουν μεγαλύτερο ποσό από τις έξι Περιφέρειες της μετάβασης – όπου και η Στερεά Ελλάδα. Σαφώς καταλαβαίνουμε ότι η μερίδα του λέοντος κατευθύνεται στην Αττική.

Παράλληλα, οι πέντε λιγότερο ανεπτυγμένες Περιφέρειες παίρνουν τα τριπλάσια κονδύλια από τις έξι της μετάβασης.

Εξακολουθούμε λοιπόν παρά την αλλαγή της θέσης μας από το Στόχο 2 στην κατηγορία της μετάβασης να παίρνουμε λιγότερα χρήματα. Εξακολουθούμε παρά τη μείωση του ΑΕΠ της Στερεάς Ελλάδας, που φυσικά έρχεται πιο κοντά στην πραγματικότητα, να αδικούμαστε. Η κατ' αρχήν θετική εξέλιξη της ένταξης της Στερεάς Ελλάδας σε κατηγορία μετάβασης, δεν αποδεικνύεται ιδιαίτερα θετική.

Αντίθετα διαπιστώνεται πως η Στερεά Ελλάδα, αδικημένη στην περίοδο του ΕΣΠΑ, παραμένει στους αδικημένους και την επόμενη περίοδο.

Δεύτερο ζήτημα :

Άγνωστη είναι μέχρι στιγμής οποιαδήποτε συζήτηση ή σχέδιο για την κατανομή των πόρων μεταξύ των Περιφερειών.

Άγνωστα είναι επίσης και τα υπό σχεδιασμό τομεακά προγράμματα των Υπουργείων, που έχουμε την άποψη πως θα πρέπει να είναι περιορισμένα και εστιασμένα στις αμιγώς εθνικές παρεμβάσεις.

Διαπιστώνουμε, κυρίες και κύριοι, στο περιεχόμενο της 2^{ης} εγκυκλίου τη βιασύνη του Υπουργείου να προχωρήσουμε γρήγορά στο σχεδιασμό του νέου μας προγράμματος, έτσι ώστε να είμαστε έτοιμοι να ξεκινήσουμε από το 2014.

Κι εμείς το ίδιο θέλουμε. Να κάνουμε έργα, να δώσουμε χρήματα στην αγορά.

Ναι, αλλά να κάνουμε ένα σχεδιασμό που θα είναι συμφωνημένος όχι μόνο τεχνοκρατικά, όπως επιχειρούν μέχρι τώρα, αλλά κυρίως οικονομικά :

- ✓ Με ποια κριτήρια θα μοιραστούν τα χρήματα μεταξύ των Περιφερειών
- ✓ Ποιο θα είναι το ύψος της εθνικής συμμετοχής
- ✓ Πόσα, ποια και τι ύψους θα είναι τα τομεακά προγράμματα
- ✓ Ποιος είναι ο σχεδιασμός για τα κονδύλια της αγροτικής ανάπτυξης, που επιμένουμε ότι θα πρέπει να ενσωματωθούν στα περιφερειακά προγράμματα.

Και κυρίως αυτά να γίνουν με συζήτηση, διάλογο και κοινή συμφωνία με τις Περιφέρειες, κι όχι με τελεσίγραφα μέσα από εγκυκλίους.

Τρίτο ζήτημα :

Το ζήτημα του Ταμείου Συνοχής.

Γνωρίζουμε όλοι, πως το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτεί κυρίως εθνικού χαρακτήρα έργα περιβάλλοντος και υποδομών. Ο εθνικός όμως χαρακτήρας δεν μπορεί να εξαντλείται στην Αττική, όσο κι αν μιλάμε για την μακράν πολυπληθέστερη περιφέρεια της χώρας.

Είναι ώρα να σχεδιάσουμε την προγραμματική περίοδο 2014-2020 με ισοτιμία και δικαιοσύνη ανάμεσα στις Περιφέρειες.

Κι επειδή η Στερεά Ελλάδα, όπως και οι άλλες περιφέρειες της κατηγορίας μας αδικούνται στην κατανομή, θα πρέπει οι πόροι του Ταμείου Συνοχής να κατευθυνθούν αναλογικά και δίκαια. Με

περιορισμένο μερίδιο για την Αττική και διευρυμένο ανάλογα και με σαφή κριτήρια στις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας.

Τέταρτο ζήτημα

Τα 2 δις της ρήτρας αναθεώρησης που δεν έχουν ακόμα διασφαλιστεί. Είναι το εκτιμώμενο ποσό που αναμένεται να πάρουμε ως χώρα το 2016 εξαιτίας του στρεβλού δεδομένου να ληφθεί υπόψη στο σχεδιασμό της Ε' περιόδου το ΑΕΠ της τριετίας 2007-2008-2009.

Επισημάναμε εξ αρχής ότι αυτή η τριετία δεν απεικονίζει τη σημερινή πραγματικότητα, κάναμε παρεμβάσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά παρά τις προτάσεις μας, η χώρα μας δεν κατάφερε να αναθεωρηθεί αυτή η οπτική.

Αυτή τη στιγμή λοιπόν, έχουμε μόνο μια «υπόσχεση» για 2 δις το 2016. Η δική μας θέση είναι ότι από τώρα η Ελλάδα θα πρέπει να κάνει επιτυχείς διαπραγματεύσεις και να διασφαλίσει αυτά τα κονδύλια.

Και βεβαίως, αυτοί οι πρόσθετοι πόροι να συνδράμουν τις περιφέρειες πάλι δίκαια και αναλογικά.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι της Αυτοδιοίκησης,

Στο σημερινό Συνέδριο, παρέκαμψα τους κανόνες μου, για λιγόλογες και λιτές τοποθετήσεις.

Γιατί θεωρώ ότι η σημερινή διαδικασία είναι εξόχως πολιτική. Γιατί, όπως είπα και στην αρχή, θέλω να γίνω ξεκάθαρος και σαφής. Τόσο απέναντί σας, όσο και απέναντι στους εκπροσώπους της πολιτείας.

Θέλω να διατυπώσω καθαρά την αντίθεσή μας ως Περιφέρεια στις κακές πρακτικές και στην προβληματική πεπατημένη της διαχείρισης και υλοποίησης του σημερινού προγράμματος του ΕΣΠΑ.

Και να δηλώσω ανοιχτά την επιμονή μας σε θέσεις βαθύτατα αυτοδιοικητικές, που θα μπορέσουν να λειτουργήσουν με όφελος περιφερειακό και κατ' επέκταση εθνικό, με όφελος για όλη την κοινωνία.

Οι θέσεις μας λοιπόν, στη διαδικασία σχεδιασμού της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020 συνοψίζονται:

A. Στην εκπόνηση πολυταμειακών - ολοκληρωμένων περιφερειακών προγραμμάτων και παράλληλα περιορισμένων κεντρικών προγραμμάτων που θα αφορούν αμιγώς παρεμβάσεις εθνικού ενδιαφέροντος.

Να κατευθυνθούν δηλαδή οι πόροι της επόμενης περιόδου στις Περιφέρειες. Να ενσωματωθούν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των Περιφερειακών Προγραμμάτων στόχοι και φυσικά τα ανάλογα κονδύλια με τη συνδρομή όλων των Ταμείων, για

δράσεις όπως η αγροτική ανάπτυξη, η καταπολέμηση της ανεργίας, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Να μας δοθούν, με μια κουβέντα, τα εργαλεία για να δουλέψουμε στον τόπο μας. Να σχεδιάσουμε και να φτιάξουμε εμείς όσα μας χρειάζονται, όσο περισσότερα μπορούμε στον τόπο που έχουμε διαλέξει να ζήσουμε, να δουλέψουμε και να υπηρετήσουμε.

Β. Στον ενισχυμένο και ουσιαστικό ρόλο και λόγο των Περιφερειών στη χάραξη πολιτικής, στη διαμόρφωση κριτηρίων και στην κατανομή πόρων.

Ενδεικτικά :

- Να αναθεωρηθεί η ανισοβαρής εκπροσώπηση της Περιφέρειας στη Διυπουργική – Διαπεριφερειακή Επιτροπή χάραξης πολιτικής που αποτελεί το ανώτατο όργανο κατάρτισης του Σχεδίου Ανάπτυξης της περιόδου 2014-2020. Στο όργανο αυτό οι Περιφέρειες πρέπει να έχουν ισχυρή εκπροσώπηση, ενισχυμένο ρόλο και ουσιαστική συμμετοχή.
- Να συμφωνηθούν οι πόροι για τις Περιφέρειες απ' όλα τα Ταμεία, καθώς και η εθνική συμμετοχή. Να υπάρχει δηλαδή ανοιχτή συνεργασία Κράτους – Περιφερειών στην τελική διαμόρφωση όλων των προγραμμάτων.

- Να διαμορφωθούν συνθετικά προγράμματα με όρους ισοτιμίας και δικαιοσύνης, που θα λαμβάνουν υπόψη τους τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε Περιφέρειας. Ειδικά σε ότι μας αφορά, η θέση της Στερεάς Ελλάδας επιδεινώθηκε περισσότερο στην κρίση, ακολουθώντας τους διεθνείς κανόνες της οικονομίας. Η μεγάλη ανάπτυξη της προηγούμενης δεκαετίας, είχε ως αποτέλεσμα μεγάλη ύφεση. Επομένως οι επιπτώσεις της ύφεσης, όπως η υψηλή ανεργία και η κάθετη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας είναι βαθύτερες για τον τόπο μας. Επιπλέον να συνεκτιμηθεί ένα σύνολο δεικτών και κριτηρίων που θα αποτυπώνουν την πραγματική μας κατάσταση, όπως οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες, η ύπαρξη απομακρυσμένων περιοχών, οι αναπτυξιακές ανισότητες, ο συσχετισμός οικονομικής ύφεσης και συνεπαγόμενων απειλών για τον κοινωνικό ιστό.

Γ. Στην απλοποίηση των διαδικασιών και στην ενδυνάμωση των μηχανισμών στήριξης στη διαχείριση της περιόδου 2014-2020.

- Έχουμε μπροστά μας ένα δύσκολο πρόγραμμα. Ένα πρόγραμμα που δομείται σε νέες κατευθύνσεις. Οι υπηρεσίες μας, οι Δήμοι, οι φορείς έχουν ικανές δομές παραγωγής έργων αλλά αυτό πλέον δεν αρκεί. Χρειάζεται να προβλεφθεί, να σχεδιαστεί και να λειτουργήσει ένα πλαίσιο αποτελεσματικής υποστήριξης των δικαιούχων για

προχωρήσουμε πιο καλά και πιο αποδοτικά. Κορυφαίο ζήτημα βέβαια είναι η ενδυνάμωση των Υπηρεσιών Διαχείρισης με έμπειρο, ποσοτικά και ποιοτικά επαρκές στελεχιακό δυναμικό.

- Παράλληλα, χρειάζεται να εκπονηθεί ένα αναμορφωμένο σχέδιο διαχείρισης της νέας περιόδου, με πιο απλές και ευέλικτες διαδικασίες, με πολύ λιγότερη γραφειοκρατία και ακόμα λιγότερο κράτος.
- Και φυσικά να μπορούμε στην ουσία της περιφερειακής ανάπτυξης με έμφαση στην ανταγωνιστικότητα. Γιατί η πραγματική ουσία για την ανταγωνιστικότητα είναι στην ολοκλήρωση των εθνικών μεταρρυθμίσεων, στην απλοποίηση και στην κωδικοποίηση του νομοθετικού πλαισίου έτσι ώστε να βελτιωθεί το θεσμικό, το δημοσιονομικό και το θεσμικό περιβάλλον της χώρας.

Κυρίες και κύριοι,

Με όσα επεσήμανα στην τοποθέτησή μου, με όσα ζητήματα τόνισα και με όσους προβληματισμούς ανέδειξα θέλω να εστιάσω σε ένα κεντρικό θέμα : στη σκληρή δουλειά που έχουμε να κάνουμε για να δομήσουμε ένα αξιόπιστο, αποτελεσματικό και εφαρμόσιμο πρόγραμμα για τη Στερεά Ελλάδα. Μια δουλειά που δεν εξαντλείται στο τεχνοκρατικό σκέλος, αλλά είναι βαθύτατα πολιτική διαδικασία με συνεχείς παρεμβάσεις, διεκδικήσεις και πιέσεις.

Στο σημερινό Συνέδριο, αναδεικνύουμε αυτή τη διαδικασία και κορυφώνουμε τη συνεργασία μας με τους φορείς της Στερεάς Ελλάδας. Στόχος μας είναι, να προχωρήσουμε με «ανοιχτά χαρτιά» και καθαρούς όρους στο νέο μας Περιφερειακό Πρόγραμμα 2014-2020.

Οι εκλεκτοί μας ομιλητές, τους οποίους και πάλι καλωσορίζω και ευχαριστώ για τη συμμετοχή τους, θα παρουσιάσουν πολύ ενδιαφέροντα και εξειδικευμένα στοιχεία για το νέο πρόγραμμα. Στοιχεία που όλοι πρέπει να λάβουμε υπόψη μας, να τα αξιοποιήσουμε και να εργαστούμε εποικοδομητικά.

Κλείνοντας, θα τονίσω, πως όπως όλοι αντιλαμβανόμαστε, η περίοδος 2014-2020 συμπίπτει με τη συνέχιση των προσπαθειών δημοσιονομικής προσαρμογής της χώρας μας. Αυτό το γεγονός διαφοροποιεί το αναπτυξιακό μας πρότυπο και οδηγεί σε άλλους συσχετισμούς.

Καλούμαστε λοιπόν να διαμορφώσουμε μια νέα ισορροπία στην αντίληψη για τη συνοχή, τη σύγκλιση, την ανταγωνιστικότητα. Καλούμαστε να βάλουμε δημιουργικότητα, νέες ιδέες και καινούργιες πρακτικές για να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις των καιρών. Για να δώσουμε μια νέα προοπτική στη Στερεά Ελλάδα και τους πολίτες της. Για να δώσουμε με τα κονδύλια της Ε' περιόδου μεγαλύτερη αξία στον τόπο μας.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του Αναπτυξιακού μας Συνεδρίου και ευελπιστώ ότι μέσα από τη σημερινή ενημέρωση, τις

τοποθετήσεις και τη συζήτηση θα διαμορφώσουμε κοινές θέσεις και συμπεράσματα.

Σας ευχαριστώ.